

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY:

Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. z odnośnikami do 4000 z 27. 15 gr. Za granicę 3 złotek. Dla odbiorców w domu 2 zł. 15 gr. Wskazanie adresu do wysyłki. Ceny w złotek. Ceny w złotek. Ceny w złotek. Ceny w złotek.

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz 10 linijek w pierwszym dniu jego objawienia i kolejnych 5 w następnym. Za wiersz 10 linijek w następnym dniu jego objawienia i kolejnych 5 w następnym. Za wiersz 10 linijek w następnym dniu jego objawienia i kolejnych 5 w następnym.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Reklamy nadesłane redakcji nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, ul. PANNY MARYI Nr. 62. Telefon Nr. 50. Skrzynka pocztowa Nr. 45.

Na zasadzie uchwały Związku Pracy Prowinjonalnej wszystkie Komunikaty, zapowiedzi, wszelkie instrukcje prywatnych i społecznych podlegają opłacie.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedzenia za iad.

SPIEŠCIE PO ZAKUPY ŚWIĄTECZNE do magazynu Konfekcyjnego pod firmą „MIRABILJA” I-a ALEJA Nr. 12.

Zaopatrzonego w najnowsze modele sukien, ubranek dziecięcych, wytworną bieliznę damską **CENY OBNIŻONE**

Duży wybór swetrów wiosennych, rękawiczek, pończoch, skarpetek i czapeczek dziecięcych. **OBŚLUGA SZYWA**

Powrót J. E. ks. Arcybiskupa Cieplaka

Uroczyste spotkanie J. E. ks. Arcybiskupa w Rydze, Wilnie i Warszawie

Ryga, 11 b. m. przybył tutaj arcybiskup Cieplak. Arcybiskup odprawił uroczystą mszę w kościele św. Franciszka. Na nabożeństwie obecni byli przedstawiciele kolonii polskiej, poselstwa i licznie zgromadzona publiczność. Miejscowe duchowieństwo asystowało arcybiskupowi w dziękczynnej mszy.

Wilno, 12 | 4. Dziś o godz. 10-ej wie czorem, pociągami pociągami z Turynem przejeżdżał przez Wilno ks. arcybiskup Cieplak. Pociąg zatrzymał się na dworcu 20 minut. Ludność witała zgotowaną samorządnie przejeżdżającemu gościowi owacyjne przyjęcie. Na peronie zebrali się liczne delegacje różnych towarzystw społecznych i kulturalnych, ze sztandarami i orkiestrami. Między innymi obecni byli ks. biskup Matulewicz, ks. biskup Łoziński, który przybył specjalnie z Nowogródka, prezydent miasta Bańkowski, gen. Rydz-Smigły, prezes Landsberg. Po doręczeniu kwiatów J. E. ks. arcybiskup wyszedł z wagonu salonowego, pozdrowił poszczególne delegacje, przeszedł wzdłuż szpalery utworzonego z uczniów szkół średnich i wyszedł na podjazd dworcowy, skąd błogosławił liczne rzesze wiernych. Mimo śnieży, ludność tłumnie pospieszyła powitać J. E. ks. arcybiskupa Cieplaka.

Warszawa, 13 | 4. J. E. ks. Arcybiskup Cieplak przybył do Warszawy w niedzielę, dnia 13 b. m. o godz. 8 rano na dworzec Główny. Komitet b. zakładników, zorganizował uroczyste spotkanie, wzywając wszystkie organizacje społeczne, pragnące wziąć udział w tej uroczystości, o przysłanie swych delegatów na dworzec kolejowy.

W niedzielę o godz. 8-ej rano przybył do Warszawy J. E. ks. Arcybiskup Cieplak pociągami pociągami. Na dworc Głównym zebrali się nader licznie przedstawiciele duchowieństwa, władz państwowych i samorządowych oraz organizacji społecznych. Pierwszą przemowę powitał wygłosił metropolita mohylewski J. E. ks. Arcybiskup Ropp, dalej w imieniu miasta przemawiał prezes Rady miejskiej śm. Baliński, w imieniu Komitetu przyjęcia prezes tegoż, ks. prałat Około-Kulak.

Z dworca Głównego J. E. ks. Arcybiskup Cieplak udał się na ul. Miodową do J. E. ks. Kardynała Kakowskiego, a następnie odprawił mszę św. w kościele OO. Kapucynów, który przepiękny był przedstawicielami społeczeństwa polskiego, witającego nader serdecznie na ziemi ojczystej Dostojnego Pasterza i męczennika za sprawę Kościoła Katolickiego.

Powrócił wprost z więzienia moskiewskiego biskup-męczennik, pasterz-błogosławiony aureola chwaly, którego imię pozostało w niezatartej pamięci całych pokoleń i przejdzie do historii.

Przed rokiem zgroza ogarnęła społeczeństwo chrześcijańskie na wieść o tym potwornym, ohydnym w swej istocie i okropnym w dziejach procesie, jaki wówczas odbywał się w ślotej czerwonych samodziernych, jako rezultat brutalnej walki z chrześcijaństwem, walki z religią — prowadzonej na śmierć i życie J. E. ks. Arcybiskup-Cieplak wyrwał na stanowisku do końca, a choć codziennie nie znajdował się w obliczu śmierci, z go dnością znosił swe męczeństwo.

To też Warszawa, a z nią cały świat chrześcijański powitał z radością swego Pasterza.

Niech radość, z jaką serca nasze witają Cie Pasterzu, choć w części wynagrodzi Ci te ciężkie chwile i długie bezsenne noce, spędzone w kazamatach więziennych, niech otrzyki, jaki wnosimy dziś na cześć Twoją, będzie Ci z głębi serca płynącą podzięką za to, żeś godnie umiał stać na strazy tego, co świętością jest dla nas największą: miłości Ojczyzny i Wiary.

DOM PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY
Zdzisław Rylski
Częstochowa, Kościuszki 49
Telefon 1-30

Cement „Wysoka”
Smola, Papa, Gips
wagonowo i detalicznie

DOBRA i TANIO,
niziej wszelkiej konkurencji
WODE KOLONSKA
i KWIATOWA,
wytwórni własnego Laboratorium
można nabywać w Składzie Aptecznym
J. Ordona, Stary Rynek 21.

BIURO MIERNICZE
GEOMETRY PRZYSIEGŁEGO
K. ZALEJSKIEGO
Częstochowa, Nowy Rynek 2.
Przyjmuję roboty miernicze rządowe i prywatne.
Wykonywa komasacje, parcelacje, regulacje serwitutów, podział wsiolnoli, — pomiaru górnicze, leśne, gospodarcze, — ekspertyzy sądowe.
Wywłaszczenia i spory graniczne.

Zmiana ustroju pieniężnego w Polsce

Marka polska obowiązuje do dnia 30 czerwca r. b.
Warszawa. W wczorajszym nadzwyczajnym posiedzeniu Rady ministrów rozważony był projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, w przedmiocie zmiany ustroju pieniężnego. Projekt przyjęty przez Radę ministrów przedstawia się w ogólnych zarysach, jak następuje:

Suma emalii marek polskich, które znajdować się będą w dniu rozpoczęcia czynności przez Bank Polski, nie może być zwiększona. Relacja marki polskiej do złotego ustala się w wysokości 1 złoty równy 1.000.000 mk. pol. Do dnia 20 czerwca r. b. wszelka zaplata, która winna być uiszczeniowa w walucie polskiej, może być dokonana stosownie do wyboru dłużnika, bądź w złotych polskich biletami Banku Polskiego, bądź w markach polskich, według powyżej podanej relacji. Dłużnik może również wybrać się do placu, bądź placu monetarni polskimi, względnie biletami i banknotami. Libro wprowadzone będą przez Bank polski biletów. Od dnia 1 lipca r. b. marka polska przestaje być używanym środkiem płatniczym. Wynalazek marek polskich na biletu Banku Polskiego oraz monety, względnie

bilety zdawkowe, rozpocznie się od dnia 1 czerwca r. b. Niewymienione do dnia 31 maja 1925 roku marki polskie stracą swą wartość. Szczegółowy termin oraz warunki wymiany ustali rozporządzenie ministra skarbu.

Jednocześnie minister skarbu upoważniony zostanie do emisji biletów zdawkowych na sumę nie wyższą 150 milionów złotych, w odkach wartości nie wyższej 2 złotych. Bilety zdawkowe, mające jako środek płatniczy moc

umazania zobowiązań do kwoty 10 złotych polskich przy każdej wypłacie i przyjmowane w każdej ilości przy wszelkich wpłatach przez kasy skarbowe, zastępować będą bilon do dnia 1 stycznia 1925 r., do którego to czasu zastąpione będą przez monety zdawkowe, względnie bilety Banku Polskiego. Monety zdawkowe wydawać będą wzmian za bilety zdawkowe od dnia 1 listopada 1924 r. do 31 stycznia 1925 r., poczem niewymienione monety zdawkowe stracą swoją wartość. Z dniem rozpoczęcia czynności przez Bank Polski, P. K. K. P. przejdzie w stan likwidacji na warunkach uchwalonych przez ministra skarbu.

ZARZĄD ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
Pracowników w Handlu, Przemysle i Usługach m. Częstochowy

zwraca się do ogółu kolegów, aby w terminie do 20-go kwietnia sprawdzili w Centrali Pow. Kas Chorych ul. P. Marji L. 51, czy są zamieszczeni na listach wyborczych. W większych biurach mogą być sprawdzone przez jednego wydelegowanego kolega zborowe listy.

Walka z naprawą skarbu

Z ogromną radością podały pisma niemieckie wiadomość o strajku na polskim G. Śląski, jeszcze z większą doniosły o rozszerzeniu się strajku „przez sympatię” na resztę polskiego zagłębia węglowego. Z pism niemieckich rozchożą się te wieści na cały świat, ubrane w Berlinie w szatę strajku „generalnego” w całym przedwojennym. Jakże wrażliwe wywołuje zagranicą ta wiadomość o pierwszem przesileniu gospodarczym, wywołanem przez polską sanację, zbyteczną jest rzeczą dodawać.

To też jelli mamy teraz czynny bilans handlowy, jelli możemy być wolni od obaw, by nam ustabilizowany kurs marki poderwał zbyt prędko howanie walut obcych za zapłatę za towary, przywiezione z zagranicy, bo za wywóz swój dość tych obcych walut sami dostajemy, to zadowolimy to głównie i przed wszystkim: węgiel.

W r. 1922 wartość naszego przywozu: zużył: w milionach franków: 2800 tyz 845, wywozu tylko 655, t. j. 77,0 proc. przywozu. W r. 1923 stosunek

zmienił się na 1,116 do 1,196, wywóz stanowił zatem 107,1 proc. przywozu. W pierwszym z tych dwa lat mieliśmy niedobór w bilansie wywozowym, wynoszący 190 milionów fr. zł., w drugim nadwyżkę 80 mil. fr. zł., poprawiliśmy zatem bilans handlowy o 270 mil. fr. zł. Dzięki czemu właśnie, że choć w r. 1923 wywóz ogólny przywóz (o 270 milj.) spręgał się zarazem także wywóz węgla, a zatem, aktywność na szego handlu węglowego. W r. 1922 bowiem przywieźliśmy węgla do Polski za 27 mil. fr. zł., wywieźliśmy za 86, co nam dało nadwyżkę 39 milj., w r. 1923 przywóz kosztował nas tylko niewalych 9 milj., wywóz dał przeszło 327, nadwyżka zatem wyniosła prawie 318 milj., czyli o 279 mil. fr. zł. więcej niż w r. 1922. I ta to właśnie nadwyżka zapewniła Polsce w r. 1923 czynny bilans handlowy.

Ale tym wszystkim, którzy zawiścią patrzą na pomysły dźwignięcie się Polski z chaosu finansowego, nie tylko o propagandę chodzi, dla nas niekorzystna. Zdają sobie dokładnie sprawę z faktycznych celów strajku i ze skutków, do jakich zmierzają, zdają sobie sprawę o wiele dokładniej niestety niż ludzie w Polsce, zwłaszcza ci, którzy ten strajk, teraz na szczęście zamierający, rozmuchiwać. Aby dokładnie zrozumieć, czem jest dla nas węgla w stosunkach gospodarczych z zagranicą, warto przyrzeć się paru cyrom, zaczerpniętym z naszych publikacji statystycznych: wydane go niedawno po raz drugi rocznika Tablic Statystycznych b. wice-przesa Głównego Urz. Stat. dr. I. Weinfielda, oraz założonych przez niego a obecnie przez p. S. Szulca kontynuowanych Wiadomości Statystycznych.

Naprawdę Skarbu ułatwia Polsce znakomite aktywność naszego bilansu handlowego w r. 1923. O tem widać wszyscy, ale bardzo niewiele wie, jaka rolę w zaktywizowaniu naszego handlu zagranicznego odegrał węgiel. W r. 1920 i 1921, kiedyśmy jeszcze nie mieli Górnego Śląska, musieliśmy przywieźć do Polski z Niemiec 2,691 i 2,525 tys. tonn węgla, co w porównaniu z naszym miernym ówczesnym eksportem węglowym (147 tys. tonn w r. 1920 i 335 w r. 1921) dało nadwyżkę przywozu nad wywozem 2,544 tys. tonn w pierwszym roku, a 2,190 w drugim. Objęcie Górnego Śląska przez Polskę w czerwcu 1922 sprawiło, że ogólny wywóz z Polski z 250 tys. tonn miesięcznie podniósł się na 1,200 — 1,600, co w bilansie za cały rok dało już nadwyżkę wywozu węgla nad przywozem w ilości około 3,050 tys. tonn. W roku 1923 nadwyżka ta wzrosła do imponującej cyfry 12,646 tys. tonn. W ciągu 4-ch lat przywóz węgla do Polski spadł z 2,691 do 267 tys. tonn, wywóz wzrósł z 147

WYROBY
Wedla, Fuchsa, Lardellego
w wielkim wyborze, jakia wielkośc
czekoladek na mazurki, torciki, owoce
osmarzane.
poleca
firma cukiernicza
Br. KOWALIK
II Aleja Nr. 41

NADESZLY
NOWE TRANSPORTY
CEMENTU, PAPY, SMOLY, GIPSU
TRZECINU, OLEJÓW, SMARÓW, CEGEY,
GLINKI, OGNIOTWARZEJ I WĘGLA
DRZEWNIEGO.

najtaniej artykuły te sprzedaje
D. BERKOWICZ
CZĘSTOCHOWA
ul. Kościuszki 45.

do 12,913. W r. 1922 przeszło połowę naszego wywozu co do objętości stanowił węgiel, w r. 1923 blisko trzy czwarte (72,6 proc.), co do wartości zaś jedną dziesiątą (10,1 proc.), w r. 1922, a w r. 1923 blisko jedną trzecią (29,3 proc.), co prawie w dwójnasób przewyższyło wartość całego naszego eksportu wiótkienniczego w tym roku.

Od szeregu tygodni jednak nasz eksport w tej dziedzinie zamarli i stopy węgla zalegają ogromnymi zwalami po kopalniach: przy cenie, jaką teraz osiągnął w Polsce, nie jest dla zagranicy towarem pożądanym. Tedy rozpoczęło ze wszystkich stron starania, by produkcję przystosować do warunków rynku międzynarodowego i eksport z powrotem uruchomić. Konieczne było przytem częściowe (tylko częściowe) przystosowanie czasu pracy w naszych kopalniach do warunków produkcji światowej. I oto zaraz nasz socjalizm wystąpił z huczennym veto. Ale czy sobie uświadamiają inicjatorzy strajku, że bez wznowienia wydatnego wywozu węglowego naprawa naszych stosunków finansowych byłaby srodze podcięta?

Szczęście, że jednak wśród ogółu robotników to trzeźwe zrozumienie prawdy przeważa i strajk, jeden z najbardziej nieudatnych, bo równie szkodliwy, jak bezsensowny, jest już w stadium wygasania.

M. Grz.

TELEGRAMY.

Bessarabia była i pozostanie rumuńska.

Bukareszt. Bratianu przemawiając w Kiszyniowie, powiedział między innymi: Nie znajdzie się w kraju nikt, który chciał poddać dyskussji znaczenie aktu, mocą którego Bessarabia oddana została Rumunii. Gdyby jednak zamierzano siłą i gwałtem zaprzeczyć słuszności tego aktu, spotkanoby się ze sprzeciwem sumienia całego narodu, który potrafiłby nakazać poszanowanie swych praw. Bessarabia — zaznaczy Bratianu — była i pozostanie rumuńska.

Rzym erze Rumunii z Francją.

Londyn. „Daily Mail” donosi, iż podczas pobytu rumuńskiej pary w Paryżu zostanie opracowany projekt przyrzeczenia francusko-rumuńskiego. Przymercie to w ogólności opierać się ma na tych samych zasadach, co przymercie Francji z Czechami i nosić będzie ściśle defensywny charakter. Sztaby generalne wejdą we wzajemne porozumienie, aby zabezpieczyć ściśle przeprowadzenie traktatu.

Prowokacja światłow.

Bandy bolszewickie przekroczyły granicę rumuńską.

Lwów. Z pogranicza rumuńskiego bolszewickiego donoszą, że wzdłuż linii Dniestru codziennie niemal starają się przekroczyć granicę rumuńską uzbrojone bolszewickie bandy. Onegdaj banda uzbrojonych w karabiny maszynowe bolszewików, złożona z 80 ludzi, uświatła przejście Dniestru i wejść na terytorium rumuńskie.

Słaby posterunek rumuński cofnął się, wkrótce jednak przybył na pomoc silniejszy oddział i stoczył z bandą bolszewicką walkę, w której bolszewicy ponieśli wielkie straty.

Wzrzenie w Grecji.

Wiedeń. „Neue Freie Presse” donosi z Aten, że w kilku okolicach kraju przyszło do gwałtownych starć między rojalistami a republikanami. Kilka osób jest rannych. Obliczają, że przy nadchodzącym głosowaniu w Tesalji za republikę oświadczy się 60 proc., a w Macedonji 80 proc. ludności.

Rewolucja w Honduras.

Paryż. „Le Matin” donosi z Waszingtonu, że samolot wojsk rewolucyjnych zaatakował Tegucigalpa w Hondurasie i obrzucił miasto bombami, niszcząc szereg domów oraz zabijając 140 ludzi.

Watykan a Argentyna.

Rzym. W kołach Watykańu zachowują rezerwę w sprawie nie potwierdzonej jeszcze wiadomości odwołania z Watykanu posła argentyńskiego na odnowę ze

strony Watykańu odwołania sekretarza nuncjatury z Buenos Aires.

Burzliwa scena w angielskie Izby gmin.

Londyn. Na posiedzeniu Izby Gmin odbyła się niebywałe burzliwa scena, w czasie której doszło do walki na pięści między dwoma posłami. Po ucieszeniu się niesłychanego zgielku zabrał go Speaker, ostrzegając zgromadzenie, że Izba nie może być terenem popisów bokserkich. Po przemówieniu Speackera pose Buchanan, który obdarzył posła Amerykanem: „Swinia uliczna” i Amery, który odpowiedział mocnym uderzeniem pięści, podał sobie ręce wśród burzy wtych oklasków całej Izby.

Choroba Lloyd George'a.

Londyn. Lloyd George poważnie zchorował.

„Le Journal”, podając wiadomość chorobie Lloyd George'a, zaznacza, że Lloyd George pozostaje w łóżku z powodu silnego bronchitę i że stan zdrowia b. premiera jest dosyć poważny.

Protest japoński.

Waszington. Rząd japoński wystosował do departamentu handlowego Stanów Zjednoczonych ostry protest przeciwko projektowi rządowemu, co do ograniczenia imigracji japońskiej do Stanów Zjednoczonych. Sekretarz stanu Hugh przekazał protest ten dalej do senatu.

Nowe przedawanie polskw w Petersburgu.

Ryga. Rząd sowiecki uknuł nowe przedawanie Polaków przez wytęczenie karczenia przeciwko 107 aresztowanym osobom o należenie do szpiegowskiej organizacji, którą jakoby kierował z Polski Borys Sawinkow.

Przed uruchomieniem Banku polskiego.

Warszawa. — Według ostatnich obliczeń, osoby prywatne pokryły 92 proc. akcji Banku Polskiego, wobec czego zakupienia przez rząd pozostaje tylko procent.

W związku z rozpoczęciem działalności Banku Polskiego w dniu 28 kwietnia

Telegram Ostatnia nowosc

Kto chce ładnie wydać NA ŚWIĘTA i mieć czysto w mieszkanie powiesz Kupić w firmie:

D. BERKOWICZ

ul. Kościuszki 45.

Świeżo nadeszłe: mydła toaletowe, świeczniki, farby, polskoty, świateł, parafinowe wałki do pedał, pomad do czyszczenia metali, terpentynajit.

NAWRÓCONY

Powiedź historyczna.

— Tak! ten poubat — rzekł — z karnikami w zmłynow wazdeli. Wszystkie diabły duszę zaprzedał! Bodaj was pioruny wytlukły!

— A z Michałem z Maciejowic gorze! — podawał eskapliewie mendyk. Ten już w takie terfiany popadł, że wygląda, jak człek z rozumu obrany.

— I słusznie. Niech starego dumnia sumienie gryzie, że bezkarnie pozwolił sobie porwać dziewczkę! — Ale pewno nie wiecie — już coraz śmielej zaczynał mendyk — dla jakich to racji rajca sandemierni rozpał się szumi, jako stary bór, kiedy po nim wichry przechodzą.

— Władzono, umilował dziewczkę, jako rozdzicel prawy, tedy rda smutku żre mi duze.

— Umilował — czedził mendyk przez żęby. — Umilował, to pewna. Jeno ono umilowanie wcale nie rodzicelskiego kształta...

— Dziadziel! — wrzasnął Krzesław, — jakdaw się, ażełno, własnemi słowanmi, jako pias kościel, lecz nie plusz becesowatawami, bo jako żywo mazużga kół rozawali!

— Nie gwałcisz się, przeczając, nie poudnieś na błędne gozda. Milsonek... Coś ja widać, że staremu wyświ się podobało i, że młodą dziew

ką gonil... —

Lżesz, przeklełaty trupiel! — wrzasnął okrutnie Krzesław i uderzył raz, drugi twardą palką dziada.

Mendyk się potoczył, zygnał krwią i padł głową na ziemię. Krwawym wzrokiem gonil za nim Krzesław, podbiegli i kopnęli jeszcze nogą leżącogo: — Zdychaj, ścierwo sobacz! O! tak! Ani tyżki wody nie podam, ani Boga przed skonaniem oglądać nie dopuszczę. Niech się djabli w smole rozpalonej warzą do sądnego dnia i po sądny dniu!...

Tak pomstując, oszałaty, gniewny, okrutny wyszedł Krzesław z ukrytej chaty. W lesie już było ciemno. — Zwierz ukiadał się do snu. Podniósł oczy w górę Krzesław, korony liściastych drzew zasłaniały niebo. — Głuch na bór opadał cisza. Wszelkie szmery ustawały. Skierował się Krzesław do miejsce, gdzie strumień jasný szczył rozświetlone wody swoje. Zaczepnął w donkie zlanego, kryształowego plynu i pić począł. Nie mógł jednak ugnać pragnienia garsziami, więc położył się jak długi nad strumieniem i językiem biegał zinné wody. Raczył się długo, bo spragniony był wielce. Znać całą potem skronie, rozpaloną głowę i czuł, że go humoru upuszczają, rozwarzył i zastanowienie poczynają wracać.

— Tedy... ak — myślał. — Tak! ty Umilowałeś, jako obruchasz dla esądów, a w skrytości gotowałeś kobyłę za żonę! Bodaj cię kłose kłyżackie

rozdarty, albo arkan tatarski uduśli!

Tak rozmyślał Krzesław, a tymczasem zbliżał się do niego pan kasztelan Wilhelm Rudy. Wyznały go z komnat wrzaski A. Liberty, która miotając się na łożu, nieludzkim głosem wzywała ratunku, pomocy, gdyż widziała ciagle przed oczami rozpiętego na mękach Maciatawa.

Rudy, widząc te szamotania kobiety, której pięknego ciała pożałował, dani w bezradnej wściekłości włosy na głowie. Widząc, że leci nie skutkuje, zdził z widemny szaty, obil pretami, że aż krew ściekła, a potem kazał ją pachotem spławić w kadzi napelnionej smolą. Inne, z Lyzej Góry zwołane wiedźmy, dwie przysły i po krótkich praktykach na jedno się zgodziły, że chora zdrową będzie, jeno Hanki gorącej krwi się napije. Dwa warunki stawały przy tem: nie można krwi upuścić nożem, ani żadnem ostrym narzędziem, a powtorze, trza to uniejętne tak uczynić, ażeby dziewczka przynajmniej przed dzieleć dni żyła, bo dopiero dziesiąta dawka świeżej krwi Aliberty uzdrowi i na nogi postawi.

— Wiedźmy chciały natychmiast rozpocząć okrutne kurowanie, lecz Alberta piekliciem wybuchnęła wrzaskiem, z łzą się zerswała, jak szalona, potfukała widźmy i nie pozwoliła uprowadzić od siebie Hanki. CZarownicce tembardziej stawiały na swojem, że dziewczka wzrokiem, całą osobą czaruje chora, więc krew jej konieczna.

Poszły warząły tedy usypiające sota.

Wilhelm zaś oszołomiony, odurzony wrzaskiem i walką, wypadł z komnaty i oparł się aż u strumienia, na którym siedział Krzesław.

— Kto? — zawołał Rudy. — Kto jest? — powtórzył. — A ty kto? — podniósł głos Krzesław — co tak pytasz hardzie? — Wiedzieć masz... na mojej dziedzie siedział.

— Na twojej! Eji? Najpiersiwo Boto bór, potem królawał, a potem na statek całego narodu. Kto go wykryje, a następnie na czarny korzeń rzuci, a przy pomocy Bożej, kiedy siej wszędzie, tego będzie! Wiedzieć masz coś chciał!

— Podnoś się, jeżeli chcesz zastygnąć tu trupem! — Zerwał się na nogi Krzesław. Rudy obuszek ciał, lecz w ciemności chybił. Signał tedy po krótkim miecz, który zaważe mości przy sobie. Lecz na Krzesław ekocył, jak dźki do Niemczech wycyły za ręce, ściągnął do kupy nazywką mocą, że aż stawy zatrzęcały. Niemce szarpnął się, lecz Krzesław jeszcze mocniej naciskał.

— Puść! Kości polkamiecz. — Wolnego — oparł Krzesław. — Jędnaj gardłem przepłaciz, je! — Jędnaj wron z głowy upadnie! — Rozeskał się Krzesław.

— Włazymy twoim niedzykiem wperw ci całą głowę wrznie, nie zaś ton wron. O! patrz! — widział.

Handel Win i towarów kolonialnych M. SZYBOWSKIEGO

Poleca Wina: FRANCUSKIE i WĘGIERSKIE

Cukiernia „CRISTAL”

poleca na nadchodzące święta Wielkanocne

MAZURKI, TORTY i wszelkie ciasta świąteczne.

zawo opałowe,
ogiel, kartofle
najtaniej sprzedaje firma
„Opójnia”
CZĘSTOCHOWA.
Kościuszki 43. Tel. 230.

em „Orlando”
nie, nadaje świeżość i el-
styczność twarzy
Sklad apteczny J. Orzona
Stary Rynek 21.

SKŁADY APTECZNE Zygmunta Orłowskiego

W CZĘSTOCHOWIE, ul. PANNY MARJI Nr. 29, FILJA Nr. 24. TEL. 36.

POSIADAJĄ STAŁE NA SKŁADZIE:

PERFUMERJĘ KRAJOWĄ i ZAGRANICZNĄ (fir. Houbigant i Coty)

PRZYBORY SPORTOWE, piłki gumowe, nożne, tenisowe, rakietki tenisowe i t. p.

GALANTERJĘ, lustra, grzebienie i t. p.

CHEMICALIA, farby, lakiery, pokost własnego wyrobu.

HURT i DETAL!

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE!

Aleksander Bielawski

w Częstochowie, ul. Ogrodowa 32, róg Piotrowskiej

po cenach najniższych sardynki, konserwy rybne, musztardę K.
rowskiego, czekoladę J. Żółkowskiego Sp. Akc. w Warszawie, ro-
ski, migdały, wanilję, kakao angielskie w puszkach i mydła wybo-
rowe, towary najlepsze, ceny fabryczne.

„Ćmielów”

II Aleja Nr. 42

Magazyn uniwersalny

zaprasza w przedświąteczne dni do zwiedzenia
magazynu bez zobowiązania do kupna

przejmę informacje na miejscu.

LANDEL WIN

Lucjana Koźmińskiego

II ALEJA Nr. 24 TELEFON Nr. 299

Poleca na nadchodzące święta

w wyborowych gatunkach: wina, likiery, koniaki, miody,
porter, piwo z firm zagranicznych i krajowych jak również
przedniej jakości: migdały, rodzynki, wanilję, herbatę w pacz-
kach i na wagę, pomarańcze, cytryny, oliwę nicejską, sardynki
konserwy, musztardę w szklankach i na wagę, świece stearynowe.

Również do nabycia

OSY RI PAŃSTWOWEJ

los wygrywa
dla 15 b.m.
na kredyt.
CENY KONKURENCYJNE

Nagrodzony medalem srebrnym na wystawie w Częstochowie 1909 r.

ZARZĄD RYMARSKO-SIODLARSKI

W. Piłatowicz

Stary Rynek Nr. 28 (w podwórzu).

Posiada na składzie troki pergaminowe, surowcowe i oshlone różnych gatunków,
paso do szaluzi i wszelkie skóry i przybory rymarskie. Także gotowe ubrania
iakość przynosi do oszoki i wieszaki i powieszczaki materiiów oraz uku-
tecznia się wszelkie reperacje w zakresie rymarstwa wchodzące.

Robota szybko i solidna.

Ceny umiarkowane.

Poleca się Sz. Klienteli.

Firma ogłasza od 1899 roku.

DLA ZNAWCÓW

Dobre torty i marcepany w niebywałym wyborze

— specjalnie na święta poleca: —

Fabryka wyrobów cukierniczych

WŁADYSŁAW WEBER

Kościuszki 19-a w podwórzu.

Towar najprzedniejszy.

Ceny najniższe.

CZYTAJCIE
UWAŻNIE!

FIRMA
„WYGODA”
II-ga ALEJA 39.

Z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych poleca posiadane
na składzie wszelkiego rodzaju obuwie skórzane jako to: lakiery,
brazowe, lakiery dziecięce, brazowe pantofelki. Na sezon letni
wielki wybór prunelak, białych pantofli, rannych pantofli jak
również sandałów w najlepszym gatunku po cenach konkurencyjnych.
Uwaga: na żądanie Sz. Klienteli sprowadzilem Warszawskie
lakiery Sterlinga i kolorowe pantofle najnowszych fasonów

Spieszcie więc wszyscy
do firmy „WYGODA” II-ga Aleja
Nr. 39.

Najtańsze źródło zakupu

tow. Żyrodowskich

Najstarszy Chrześcijański Magazyn Białawy

HELENA UCHNAST

Poleca świeżo otrzymane w wielkim wyborze Własy, sukna,
kostony na kostiumy, garnitury i palta.
Również jedwabie, satyny, białoty, płótna
płedy, fartuszeki i pończochy. — Ceny konkurencyjne

W. J. KLECHNIOWSKI

W CZĘSTOCHOWIE

ul. P. Marji Nr. 21. — Telefon Nr. 220.

HANDEL WIN I TOWARÓW KOLONJALNYCH

REGYSTRUJE OD 1878 ROKU

POLECA NA ŚWIĘTA:

WINA WĘGERSKIE, FRANCUSKIE MALAGE, MIODY STAROPOLSKIE. LIKIERY COGNAC BOUTELLEAU MEUKOW. MARYNATY — KONSERWY — OWOCE POŁUDNIOWE — SER SZWAJCARSKI M A K Ę MIGDAŁY, RODZYNKI WĘDLINY LITEWSKIE.

CENY NISKIE. ————— USŁUGA UPRZEJMA I SZYBKA.

WAS owocowe zagraniczne spirytusowe, mocno koncentrowane do limonady, cukrów, ciast wódek i likierów.
ANILINE jadalne, niestrujące we wszystkich kolorach.
UMKI eteryczne do cukrów, perfum i mydeł toaletowych.
WAS winny i cytrynowy.
ANILINE kryształiczna 100 proc.
UMKI do butelek
Kornwasser poleca skład artykułów chemicznych
 Częstochowa, Kościuszki 10

Cukiernia „VERSAL”

Poleca na nadchodzące święta

Torty, MAZURKI, baby, placki, herbatniki i pierniki.

II ALEJA Nr. 28   Uprasza się o wcześniejsze zamawianie.   HURT I DETAL.

Babczyński Jedyny chrześcijański sklep. Skór
 w Kościuszki 11.
 Poleca skóry miękkie, twarde, krajowe i zagraniczne, przybory szewskie, formy do obuwia i prawidła najodniejszych fasonów formiarzy warszawskich. Glaspapier szewski i stolarki, tekturę szpagat i papier do pakowania.
 Ceny przystępne. Obsługa uprzejma.
 Każda matka powinna wiedzieć, że
Neo-Fosfatyna
 WENDY
 jest najlepszą odżywką dla dzieci
 KŁAD APTEKA H. WENDY.
 Przedm. 65, w Warszawie, Łądcąk wspaniały.

Firma egzystuje od 1869 roku.

Handel Win i towarów kolonialnych

J. KARWIŃSKI

Częstochowa, II-ga Aleja Nr. 23.   Telefon Nr. 527.

POLECA NA ŚWIĘTA:

Migdały, rodzynki, wanilję, kompoty suszone, konserwy. Najlepsze Likierzy, wódki, koniaki znanych firm krajowych i zagranicznych, wyborowe wina: węgierskie, francuskie, hiszpańskie stare miody.   CUKRY i CZEKOLADY.

firma egzystuje od 1869 roku.

Ceny znacznie zniżone.   Usługa szybka i uprzejma.

ZOFJA LAPPE

w Częstochowie, II Aleja 21. w Podwórszu.

Poleca trykotarze, wszelkiego rodzaju swetry, najmłodniejsze kamizelki, dziecięce sweterki, oraz pończochy — i rękawiczki damskie i dziecięce w wielkim wyborze. —

SAMOCHODY CIEZAROWE i OSOBOWE

LAURIN & KLEMENT

Zastępca na Częstochowę i okolice

Zygmunt Orłowski

Częstochowa, Aleja II-ga Nr. 29.   Tel. 36.

UWAGA: LIKIERY SRZEDAJE NA ŚWIĘTA PO CENACH HURTOWYCH

HANDEL WIN I WÓDEK

D. REJCHERA

ALEJA 26. — TELEF. 7.

WSZELKIE TRUNKI NAJLEPSZYCH FIRM PO CENACH BARDZO PRZYSTĘPNYCH.

FIRMA H. IMICH

II-ga ALEJA NR. 16.

Poleca po cenach zniżonych FARB, FOKOSTY, CEMENT I GIPS

UWAGA: Kantor firmy przeniesiony został na pierwsze piętro z frontu.

RYCIA DAMSKIE ORAZ UBIORY DZIECINNE

Wszystkie w własnej pracowni i na zamówienie według najnowszych modnych próbek po cenach najniższych. Własne urządzenia do wyrobienia wszelkich rodzajów strojów damskich i dziecięcych z najlepszych materiałów.

NOWAK   I-ga Aleja Nr. 5.   w podwórzu przy ul. Słowackiego

20 pkt. taniej

Wykorzystajcie czas zniżki.

FIRMA KORNBERG i SZUMACHER

w Częstochowie.
 I-ga Aleja Nr. 11 w podwórzu.

Sprzedaje WENY nie tylko i Koniaki, BOSTONY, materiały na podłogi, SZWABEL, SERWY Koszule, SA-TYNY, KORBRY i wszelkie inne 50 proc. taniej.

I-ga Aleja 11   20 pkt. taniej.

Teatr „ODEON”

Od niedzieli 13 do srody 16 kwietnia 1924 roku włącznie.

SZCZEGÓŁY W PROGRAMACH.

Ostatni seans o godzinie 9-ej wieczorem

Uwaga: W Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wielką Sobotę przedstawień nie będzie.

Jeden z najlepszych filmów amerykańskich, wytwórni „Paramount”. WIELKI 2-u GODZINNY PROGRAM! **KREW NA PIASKU** (albo NIEWOLNIK NAMIĘTNOŚCI)

Potężny dramat erotyczny w 8-miu aktach z życia hiszpańskiego.
Według słynnej noweli pisarza hiszpańskiego W. Blasco Haneza pod tymże tytułem.
W roli tereodora Juana najpiękniejszego mężczyzna Ameryki słynny
W roli Carmeny prześlizna
W roli kolekcji donny Sol święta
Rudolf Valentino. Lila Lee. Nita Naldi.
Reżyserja FREDA NIBLO.
Rzecz dzieje się w Sewilli, przed i podczas WALKI BYRÓW.

Kino „NOWY”

Program od niedzieli 13 do srody 16-go kwietnia r.h.

ANONS: W następnym zmianie
Dziewczę z piekła rodem

Córka brygadiera

Intrygi dworu Ludwika XV w 6 aktach
Według romansu „Dziewczyna z Belle-Isle” Alexandra Dumasa (ojca).
W głównej roli:
Małgorzata Haid Nora Gregor Max Devrient

OGŁOSZENIE.

Wydział Powiatowy Sęmiątkar Częstochowskiego podaje do wiadomości, że z dniem 28 marca r. b. uruchomiona została na czas do dnia 1 czerwca 1924 roku w Formie rolniej, Turów, gm. i st. Kol. Olizyja

Stacja Kopalynowa Ogierów Państwowych

Sprowadzone zostały ogiery:
1) PEIUS, 663, kasztan, rasy wschodnio-pruskiej; lat 5.
2) INGOMAR, 201, gniady, pol-anglik, lat 13.
Stanowione mogą być tylko kłaczę zdrowe.
Opłata za stanowienie Mk. 7 i 11 milionów. (Peiup 7, Ingomar 11).
Celem uniknięcia oczekiwania kolejności pp. Właściciele kłaczy winni porozumieć się uprzednio z Zarządem formy w Turowie, co do terminu sprowadzania kłaczy.

Powiatowa Kasa Chorych

Noce dyżury lekarzy chorób akuszeryjskich
14-go kwietnia r. b.
Dr. Kępczyński ul. Piłsudskiego 5, 15-go kwietnia r. b.
Dr. Grunwald Panny Marii Nr. 20
Noce dyżury lekarzy chorób wewnętrznych
14-go kwietnia r. b.
Dr. Franka ul. Panny M. rz. 14, 15 kwietnia r. b.
Dr. Płakosz ul. Panny Marii 11.

Dr. M. ROSEN

Choroby skórne i weneryczne
II Aleja 41 II piętro front.
Przyjmuje od 9-ej-12-ej i od 3-ej-7-ej po poł.
Lekarz-Dentysta
MICHAŁ GREJNIEC
ul. Panny Marii (I Aleja) Nr. 10
Telefon. 250.

Wizyta Lekarsko-Dentysta

Stanisław PARCZYŃSKI
ul. Dąbrowskiego Nr. 1 piętro
Przyjmuje od 10-ej-11-ej i od 5-ej-7-ej.

Skład SŁĘDZI

A. Rózentala
Laska Aleja Nr. 7
Kasa Chorych wyborcza.
Miejsce szkielet, konserwacja i wykładziny.
Połączony zakład kopalny.

Wizyta Lekarsko-Dentysta

Henryk Lejzerowicz
Przyjmuje codziennie od 9-7 wietz, bez przerwy
w lecznicy ul. Kilińskiego Nr. 5, wejście ze strony Kasy Szkolowej.
Leczenie legitymacji Kasy Chorych i jak również urzędnicę państwowi korzystają z największych ulg.
Kasy lecznicy mieści się specjalna pracownia zębów sztucznych.

Na Wypłatę!

Wzrost na obrona, jędra i kieliszki polecy.
Skład kortów i wolon
L. Dawidowicz
Częstochowa
Telefon 274

WYTWÓRNIA POJAZDÓW i UPRZEŻY
WŁADYSŁAWA MÜLLERA
w Częstochowie, ul. Kościuszki 13.
Gotowe pojazdy i uprząże, koła gumowe, gummy oraz wszelkie utensylja powozowe.

Czytelniczkom naszym

polecamy zbawienny środek odmiładzający Krem Radium-Lenoir-72, będący wynikiem długoltnich badań naukowych. Zmarszczki, piegry, wygry, liszaje znikają bezpowrotnie, a przy stałym użyciu tego preparatu cera zachowuje młodzieńczy wygląd oraz nieskazitelną białość i delikatność. Przy nabywaniu unikaj podrobunków i żądaj Kremu Radium tylko firmy Lenoir 72. Zaznaczamy również, że najbardziej „najszablniejszym” i zupełnie nieszkodliwym pudrem jest jedynie Puder Radium-Lenoir 72.
Do nabycia w skład, apt.: 1) Orta, 2) Poptawskiego, 3) Kilińskiego, 4) Ordona, 5) Żybia i in. (Hartowo: Warszawa, Dłzbyowska 24 — Radium)

Powszechnie zniane jako najlepsze **Piwo i Porter** z browaru Haberbusch i Schiele w Warszawie, oraz Eksport Pomorski Czysta
JAN PŁOMIŃSKI Częstochowa
ul. Kościuszki 8
ZADĄC WSZĘDZIE. **ZADĄC WSZĘDZIE.**

Baczność!

Nowootworzony
Tani Bazar
galanterijno-konfekcyjny
Stary Rynek, Nr. 21. **YRUM**
Poleca ostatnie mody bieliznę damską, męską i dziecięcą oraz wszelką galanterię po cenach najprzystępniejszych.
Proszę zwracać uwagę na adres.

Najstarsza Wytwórnia Parasolów i Lasce

S. Grabiner

I Aleja 9 w podwórzu prówa ulicy
Ukulałszy, przerobił i naprawił parasole na modne fasony oraz wszelkie reperacje.
Cena przystępna.

Choroby piersowe

Balsam Thiofolan Age
Leczy się za pomocą tabletek.
Sprzedają apteki i składki apteczne.
Apteka A. Głackiego w Warszawie.

Nauczyciel

z wykształceniem w wykwalifikowaniu (diplom uniwersytecki) przystosował do matrycy i innych szkół klaszarskich w Warszawie i lasce. Stary Stradom Główny Nr. 35 dom Soltysa.

Mebie

wszelkiego rodzaju sprzedaje i kupuje I Aleja 12 Główny tamże do sprzedania wszystkie do zsyła Singer.

Potrzebny

szkoleni praktycznie i chłodni. Apteczno-Krahowa.

Potrzebny

szkoleni (plastyczny) szaranku i szafek w zastępczo. Jędra 49. 3 dom od Kościuszki.

Potrzebny

do ra kuchnia dorostan a i kopanie i Sosenow. Wied. Nowy Rynek dom Zborowski Szymon.

Urządnik

Państwowy, kawaler posiadający pozwolenie na prowadzenie pracy w ul. Kościuszki. Sprzedaż się w siałd. „Gośca” pod „Urządnik”.

Urządnik

szkoleni i szafek w zastępczo. Jędra 49. 3 dom od Kościuszki.

Zakład

wyrobów starskich
W. Szcibrowski
Rok Wietulowski 32.
Wyrabia różne siałki drukarskie dla siałki młynów, okien do maszyn, rolniczych i różne ozdoby drukarskie, rai do piasku zwinu w siałki młynów i siałki szafek w zastępczo. Jędra 49. 3 dom od Kościuszki.